

KUTSESTANDARD

Noorsootööjuht, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Noorsootööjuht, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Noorsootöötaja loob tingimused noore mitmekülgses arenguks, lähtudes oma töös noorsootöö väärtustest ja selle korraldamise põhimõtetest, ning valib sobiva tegevuse või meetodi sõltuvalt noorsootöö valdkonna eripäradest, eesmärgist, sihtrühmast, noorsootöö tegemise kohast ja olukorrast. Noorsootöötaja võib töötada nii palgalisel ametikohal kui ka vabatahtlikuna. Noorsootöötaja väärtustab enda ja kolleegide kutseoskuste arendamist.</p> <p>7. taseme noorsootööjuht eelkõige arendab noortevaldkonda* ja juhib muutustega seotud protsesse. Ta juhib ja juhendab kolleege, meeskondi ja/või asutusi, loob koostöövorme nii valdkonnasiseselt kui koostöös sidusvaldkondadega ning arendab võrgustikutööd. 7. taseme noorsootöö juht töö eeldab suhtlemist laiema avalikkusega. Vajadusel võib ta töötada ka vahetult noortega.</p> <p>Noorsootöötaja töötab riigiasutuses, kohalikus omavalitsuses ja selle asutuses, era- või kolmanda sektori institutsioonis, nt üldhariduskoolis, huvikoolis, noortekeskuses, noorteühingus, noortelaagris, noortemalevas, usulises ühenduses, raamatukogus, kultuuri- või spordiasutuses.</p> <p>Selles kutsegrupis on kolm kutsestandardit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • noorsootöötaja, tase 5 • noorsootöötaja, tase 6 • noorsootööjuht, tase 7 <p>5. taseme noorsootöötaja tegeleb vahetult noortega. 6. taseme noorsootöötaja tegeleb noorsootöö korraldamise ja juhtimisega.</p> <p>* Noortevaldkond – selles kutsestandardis on see ühendmõiste, mis hõlmab noorsootööd, noorte huviharidust, ande- ja noortepoliitikat.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Noorsootöö korraldamine ja arendamine</p> <p>A.2.2 Juhtimine ja juhendamine</p> <p>A.2.3 Turvalise keskkonna tagamine</p> <p>A.2.4 Professionaalne enesearendamine</p>
A.3 Kutsealane ettevalmistus
<p>7. taseme noorsootööjuhina töötavad inimesed, kellel on kõrgharidus ja kutsealane töökogemus (vt ka B.1).</p>
A.4 Enamlevinud ametinimetused
<p>Noorsootöötaja, noortekeskuse juhataja, noorsootöö spetsialist, laagri juhataja, huvijuht, huviringi juht, noorsootööasutuse juht, vabatahtlik jt.</p>

A.5 Regultatsioonid kutsealal tegutsemiseks

Regultatsioonid noorsootõtajana töötamiseks on toodud noorsootöö seaduses ja lastekaitseaduses.

A.6 Tulevikuoskused

Teave oskuste ja suundumuste kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab

1. Sotsiaalne intelligentsus – oskus tunnetada suhtlemisel inimeste vajadusi ja soove, kohandada oma käitumist nendele vastavalt ning luua usalduslikke suhteid; empaatia.
2. Kultuuridevaheline kompetents – oskus edukalt toime tulla erinevates kultuurikeskkondades.
3. Uue meedia kirjaoskus – oskus kriitiliselt hinnata ja luua sotsiaal- ja multimeedia sisu; oskus kasutada sotsiaal- ja multimeedia vahendeid sihipäraselt teabe visualiseerimiseks ja levitamiseks.
4. Elukestev õpe, mõtestamine – oskus ja tahe kogu aeg õppida midagi uut ning võime mõtestada ja väärtustada õpitu sisulist tähendust.
5. Disainmõtlemine – oskus kavandada ja kujundada protsesse ja keskkonda eesmärgist lähtuvalt.
6. Virtuaalne koostöö – oskus töötada tulemuslikult virtuaalsetes tööühmades, hoida inimesi pühendunu ja motiveerituna ning tekitada neis meeskonnatunnet.

Tulevikuoskuste kirjeldamisel on aluseks võetud

- „Noortevaldkonna arengukava 2021–2035“, Haridus- ja Teadusministeerium;
- „Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035“, Haridus- ja Teadusministeerium;
- „Eksperühmade tulevikuvisionid ja ettepanekud Eesti haridus-, teaduse, keele- ja noortevaldkonna arendamiseks aastatel 2021–2035“, Haridus- ja Teadusministeerium.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Noorsootööjuht, tase 7 kutse koosneb üldoskustest ja kohustuslikest kompetentsidest. Kutse taotlemisel on nõutav üldoskuste B.2 ja kohustuslike kompetentside B.3.1–B.3.4 tõendamine.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele

Nõuded kutse taotlemisel

1. Kõrgharidus ja noorsootöö kogemus (sh vabatahtlik tegevus)
2. Kutse kompetentsidega seotud täiendusõppe läbimine viimase viie aasta jooksul, vähemalt 64 akadeemilist tundi
3. Eesti keelest erineva emakeelega taotlejatel vastavalt keeleseadusele või teistele valdkonda reguleerivatele õigusaktidele eesti keele oskus C1-tasemel
4. Esmaabikoolituse läbimine viimase kolme aasta jooksul, vähemalt 16 akadeemilist tundi
5. Lastega töötamise piirangute puudumine vastavalt lastekaitseaduse §-le 20

Nõuded kutse taastõendamisel

1. Noorsootõtaja, tase 7 või noorsootööjuht, tase 7 kehtiv või mitte rohkem kui üks aasta tagasi kehtivuse kaotanud kutse
2. Töökogemus noorsootõtajana või noorsootööjuhina
3. Kutse kompetentsidega seotud täiendusõppe läbimine viimase viie aasta jooksul, vähemalt 64 akadeemilist tundi
4. Eesti keelest erineva emakeelega taotlejatel vastavalt keeleseadusele või teistele valdkonda reguleerivatele õigusaktidele eesti keele oskus C1-tasemel
5. Esmaabikoolituse läbimine viimase kolme aasta jooksul, vähemalt 8 akadeemilist tundi
6. Lastega töötamise piirangute puudumine vastavalt lastekaitseaduse §-le 20

Kutse andmise korraldus on reguleeritud noorsootõtaja kutsete kutse andmise korras.

B.2 Noorsootööjuht, tase 7 üldoskused

Mõtlemisoskused

1. Kriitiline mõtlemine – hindab teabe, argumentide jm kvaliteeti, töötleb ja mõistab fakte ning nendevaheliste seoste kõige olulisemaid aspekte.

2. Loovmõtlemine – vaatleb teemat või olukorda eri vaatenurkadest ja kombineerib tähelepanekuid tavapärasest erinevateks uudseteks lahendusteks. Kasutab, täiustab või sobitab olemasolevaid ja uudseid tööviise, tooteid ja teenuseid kasutooval viisil.

Enesejuhtimisoskused

3. Juhistest ja nõuetest lähtumine – järgib tööd tehes asjakohaseid juhiseid, nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt.
4. Kutse-eeetika järgimine – juhindub oma töös ja kutsealases tegevuses kutse-eeetikast.
5. Vastutuse võtmine – seostab oma tegevust võimalike tagajärgedega ning on valmis ja võimeline tulemustest aru andma.
6. Keskkonnahoidlik käitumine – arvestab teadlikult kavandatavate tegevuste sotsiaalse ja keskkondliku mõjuga.
7. Kestlike tegevuste algatamine – rakendab kestlikkusega seotud (tegevuste, nähtuste) potentsiaali ja haarab initsiatiivi, et keskkonnamuutusi esile kutsuda, kestlikkusega seonduvaid tegevusi algatada ja mõjutada.
8. Refleksioonioskus – analüüsib teavet enda omaduste, tunnete, võimete ja käitumise kohta.
9. Mitmekesisuse austamine – austab ja tunnustab teiste kultuuride, religioonide, rahvuste, sooliste identiteetide jm väärtusi ja norme ning arvestab oma tegevuses nendega.
10. Kohanemisoskus – tuleb probleemideta toime mitmesuguse varieeruvusega. Reageerib muutustele ja ootamatustele adekvaatselt ja asjalikult.

Lävimisoskused

11. Suhete loomine ja hoidmine – loob ja arendab usaldusväärseid ja meeldivaid suhteid, pakkudes lahendusi teise poole probleemidele ja vajadustele ning arvestades võimalike kõrvalmõjudega.
12. Suhtlemisoskus – säilitab teistega suheldes hea psühholoogilise kontakti, väljendab end arusaadavalt ja arvestab suhtluspartneri vajadustega.
13. Empaatiline käitumine – märkab ja mõistab teiste tundeid, vajadusi ja reaktsioonide põhjusi ning arvestab oma tegevuses nendega.
14. Meeskonna- ja koostööoskus – arvestab meeskonna vajaduste ja ühiste eesmärkidega ning teeb ülesannete täitmisel teistega koostööd.
15. Keeleoskus – kasutab oma töös eesti keelt vähemalt C1-tasemel ning ühte võõrkeelt vähemalt B1-tasemel (lisa 2).
16. Digipädevus – omab digipädevusi iseseisva kasutaja tasemel (lisa 3).

B.3 Kompetentsid

B.3.1 Noorsootöö korraldamine ja arendamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad

1. Formuleerib koostöös võrgustikuga noortevaldkonna mõõdetavad strateegilised eesmärgid, lähtudes tõendus põhjustest noorte huvidest ja vajadustest ning kasutades asja- ja ajakohaseid valdkondlikke andmeallikaid. Vajadusel algatab uuringuid või osaleb uurimisrühmade töös.
2. Kavandab koostöös võrgustikuga arenguprogramme ja/või -projekte, lähtudes noortevaldkonna eesmärkidest ja prioriteetidest; planeerib nende elluviimiseks vajaminevad ressursid.
3. Jälgib oma tööst lähtuvalt arenguprogrammide ja/või -projektide täitmist, tulemuslikkust ja ressursside eesmärgipärast kasutamist. Vajadusel kavandab muudatusi.
4. Vahendab ning selgitab noori ja valdkonna arengut puudutavaid teemasid avalikkusele ja erialakogukonnale, olles valdkonna kõneisik.

B.3.2 Juhtimine ja juhendamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad

1. Seab meeskonnale/organisatsioonile mõõdetavad ja saavutatavad eesmärgid. Kavandab tegevuskava (sh üksiktegevused) ja ressursid eesmärkide täitmiseks.
2. Valib olemasoleva teabe ja võimaluste põhjal välja parima lahenduse ning võtab või annab selle ka töösse.
3. Annab ülesanded ja selged juhised tegutsemiseks; motiveerib ja innustab teisi; annab asjakohast tagasisidet.
4. Loob meeskonnas/organisatsioonis toetava, usaldusliku töökultuuri. Soodustab positiivse töökeskkonna kujunemist.
5. Jälgib tegevuskava täitmist, analüüsib tulemusi, vajadusel kavandab tegevustes muudatusi. Aitab teistel mõista muudatuste vajalikkust, pakub tuge ja juhendamist.
6. Tuvastab ja haldab riske, mis võivad eesmärkide saavutamist takistada.

7. Kasutab tegevuste elluviimisel nii olemasolevaid kui ka uusi teadmispõhiseid meetodeid ja tehnoloogiat. Kujundab ja juhib innovatsiooniprotsessi.

8. Planeerib kolleegi juhendamise protsessi ning toetab tema tööalaste oskuste ja teadmiste omandamist. Analüüsib koos kolleegiga tema tööalast tegevust ja annab tagasisidet, kuidas tööd/tegevusi tulemuslikumaks ja tõhusamaks muuta.

B.3.3 Turvalise keskkonna tagamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad

1. Koordineerib keskkonnariskide analüüsimist ja vähendamise meetmete määramist.
2. Loob noortevaldkonna tegevustes füüsilise ja psühhosotsiaalse keskkonna*, mis toetab usalduslike suhete kujunemist, rakendades riskianalüüsis määratud meetmeid.
3. Tutvustab kolleegidele (vajadusel noortele) turvalise keskkonna tagamise reegleid ja ohutusnõudeid ning jälgib nende täitmist.

* Psühhosotsiaalse keskkonna teguriteks on sõbraliku ja toetava õhkkonna loomine, koostöö ja aktiivõppe toetamine, füüsilise ja vaimse vägivalla keelamine, loovuse väärtustamine ja arendamine, võrdsete võimaluste loomine, koostöö koduga.

B.3.4 Professionaalne enesearendamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad

1. Analüüsib ennast regulaarselt oma töö kontekstis, seab enesearendamisele eesmärgid ja arendab ennast sihipäraselt. Omandab uuenduslikke töövõtteid ja meetodeid ning rakendab neid oma töös.
2. Jälgib, hindab ja väärtustab enda füüsilist ja vaimset tervist; vajadusel pöördub abi saamiseks erialaspetsialistide poole.
3. Küsib, võtab vastu ja annab edasiviivat tagasisidet.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-25102023-5.6/9k
2. Kutsestandardi koostajad	Edgar Schlümmer, Eesti Noorsootöötajate Kogu Eilika Mätas, Eesti Noorsootöötajate Kogu Ilona-Evelyn Rannala, Tallinna Ülikool haridusteaduste instituut Kadi Laaneots, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus Kaur Kõtsi, Tartu Ülikooli Narva kolledž Kristel Zovo, Räpina noortekeskus Lii Araste, Tartu Ülikool Marit Oimet, Põlva Gümnaasium Riin Luks, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus Tiiu Kadak, Tallinna Linnavalitsus Tormi Kotkas, Haridus- ja Teadusministeerium
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	34
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	25.10.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	31.12.2028
7. Kutsestandardi versiooni number	9
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2635 Sotsiaaltöötajad ja nõustajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7

C.2 Kutsenimetus võõrkeeles

Inglise keeles	Youth work manager, EstQF Level 7
----------------	-----------------------------------

C.3 LisadLisa 1 [Kutse-eetika](#)Lisa 2 [Keelte oskustasemete kirjeldused](#)Lisa 3 [Digipädevuste enesehindamise skaala](#)